

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

Luvun tulisi käsitellä reiluuden päämäärää myös toimien tai tekemättä jättämisen vaikutuksista kaikkeen elolliseen sekä tuleviin sukupolviin.

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

Tavoitteessa 4 jää huomiotta kalatalous.

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

Tavoitteessa jää huomiotta mm. ruokapalvelut sekä kannustava viestintä, joka ohjaa kestävään tuotantoon, tarjontaan ja kulutukseen.

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

Nykytilan kuvauksesta jää puuttumaan näkökulma, että huoltovarmuuden osalta täydennysvalkuaisrehun omavaraisuusaste suurenisi, jos tuotantoeläinten määrä vähenisi.

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

Kestävä kotimainen kalankäyttö tukee sekä ravitsemuksellisia että ympäristötavoitteita: kalat ovat tärkeä proteiinin lähde, ja siksi vesistöjen hyvä tila, kalansyönnin monipuolistaminen sekä ammattikalastuksen toimintaedellytysten turvaaminen ovat ruokajärjestelmän kannalta olennaisia.

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

Ravinnepäästöt vesistöihin eivät ole nykytoimin vähenemässä. Strategiassa ja/tai sen toimenpideohjelmassa pitäisi tarkentaa, millaisilla keinoilla tavoite aiotaan saavuttaa. Tehokkaimpia keinoja kuormituksen vähentämiseen ovat fosforiasetuksen lantapoikkeuksesta luopuminen, lannan

syyslevityksen rajoittaminen sellaisilla pelloilla, joille ei kylvetä kasveja syksyllä, maanparannusaineet, suojavyöhykkeet ja talviaikainen kasvipeitteisyys.

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

Ehdotamme lisäystä ”kasvipohjaisten” kohtaan: Paikallisten kotimaisten kasvipohjaisten tuotteiden käyttö lisääntyy..

Korjausehdotus kohtaan: Nykypäivänä eri ruokakulttuurit sekoittuvat -> Ruokakulttuurit sekoittuvat edelleen.

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoja

Terveellisen ruoan kulutus lisääntyy -- suolaa, sokeria ja runsaasti kovaa rasvaa sisältävien tuotteiden kustannuksella – Lause kaipaa tarkennusta tavoitteeseen: minkä kulutus vähenee? Tavoitteena ei ole liiallinen kulutus. Kuluttajille tarjottava kasvipohjaisten vaihtoehtojen valinnanmahdollisuus ei riitä, vaan tarvitaan ohjausta. On tärkeää, että ravitsemusterveys ja kestävyys huomioidaan koko ruokajärjestelmässä: alkutuotannossa, elintarvikeyrityksissä sekä kaupassa.

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

Puuttuu maininta ruokapalveluista ja niiden vaikutuksesta ruokakulttuuriin. Olisi syytä tarkentaa, lisääntyykö ”kestävä ruokamatkailu” lisääntyy vai pelkkä matkailu?

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

Puuttuu maininta ruokapalveluista ja niiden vaikutuksesta ruokakulttuuriin.

On syytä tarkentaa, lisääntyykö ”kestävä ruokamatkailu” vai pelkkä matkailu.

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

Ruokajärjestelmän uudistuminen edellyttää yhteistä selkeästi sanoitettua ja mitattavaa tavoitetta kohti tutkittuun tietoon perustuvaa kestävästä ruokajärjestelmästä. Tutkitun tiedon tulee olla perustana pitkäjänteisessä ja luottamukseen perustuvassa yhteistyössä.

Luvusta 4.5 puuttuu hallinnon rooli kestävien tuotantomenetelmien ja kuluttajavalintojen mahdollistajana sääntelyn ja tuki- ja informaatio-ohjauksen kautta.

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Suomi ruokamaana brändin taakse on saatava todellisia tekoja, jolloin se voi perustua puhtaaseen, monimuotoiseen luontoon, luottamukseen ja rohkeaan, planeetan rajat huomioivaan monikulttuuriseen yhteistyöhön ruokajärjestelmässä.

Vaikka alkutuotannolla on suurin vaikutus maaperään ja vesistöihin, tarvitaan elintarviketeollisuuden, kaupan, ruokapalvelujen, koulutuksen ja opetuksen panos, jotta tavoite lähellä tuotetusta ruoasta ja suomalaisen luonnon monimuotoisuuden vahvistumisesta saavutetaan. On tärkeää tunnistaa kestävä ruoan tarkoittavan käytännössä kasvivoittoista ruokavaliota, joka on ravitsevaa, herkullista, kohtuuhintaista ja helposti saatavissa

Arrakoski-Engardt Annamari
John Nurmisen Säätiö sr

Soljanlahti Maija
John Nurmisen Säätiö sr